

Вероятно населението се е местило в някоя от крепостите по Сините камъни: *Маричино градище* на североизток, *Върло градище* – на север и *Селището* – също на север. В района има остатъци и от по-малки крепостни съоръжения с наблюдателна и охранителна функция: *Маринено градище* при Карандила, при Моллова кория на североизток, над Асеновска река на северо-запад. На 5 км източно е съществувало друго селище – *Камена*, обозначено и в ранни османски документи.

В района на Сините камъни има шлакови отвали – следи от стар железодобив.

Край Сливен са съществували няколко манастира, които са част (по предание) от сливенската Малка Света гора, Малък Атон, наброявала 24 манастира. Частично е разкопан манастирът в *Манастирска река*, който е от времето на Втората българска държава и с вероятен патрон „Св. св. Константин и Елена“. Предание е съхранило информацията, че на този ден тук е ставал голям събор. Голям манастир „Св. Георги“ е имало и на рида *Бармука*. Манастир е имало и в м. *Черковното*. С османското нашествие е свързано предание за 300 калугери, избити в м. *Кишешлика* (от турската дума *кешиш* ‘монах’), където е имало голям манастир (предполагам Епикерниев). Всичките вероятни манастири и черкви са до *аязми* – наследено е вярване, че водата от изворите е лечебна.

В района на сегашния град възникват три нови селища: гръцкото име е *Селимния* и оттам турското *Ислимие* – в сегашната централна част на града. Второто село е *Кадъ кьой* с гръцко име *Критохор*, откъдето е сегашното име на квартала *Клуцохор*. В един османски документ името е разчетено като *Калъчхор*, но това разчитане не е сигурно. Вероятно името е свързано с някой *кадия* – в ранно време с административни и съдебни функции, а по-късно – само със съдебни. Подобно е и името *Критохор* ‘Съдийско село’.

Около стария *Сливен* в м. *Хисарлъка* възниква трето селище – *Ново село* – с турско име *Йениджие* в смисъл на ‘новичко, новозаселено на старо място’ – по предание са дошли хора от село Сотирия. И трите села са със статут на вакъф, създаден по времето на Мурад II (1421–1451). На територията на землището е имало и други селища – *Камена* на изток, *Асеновец* на северозапад, вероятно с неизвестно засега турско име, изчезнали преди XIX в.

Стабилният статут на вакъфите спомага тези селища, особено Сливен, да използват природните дадености – водната сила на потоците, пасищата, и да развият овчарството, производството на вълна и нейната преработка. Една от махалите на Сливен се нарича *Овчарска*, а друга – *Кафтанджийска*, тъй като там се обработвали върхни дрехи. Това производство стимулира през втората половина на XVIII в. местния пазар да се развие в значителен панаир. По време на кърджалийските размирици Сливен е ограден с каменна стена – шарампол, Клуцохор пък бил заобиколен от окопи. Така оцеляват много заселници от разорените околни селища. Например заселници от с. Раково създават *Раковска махала* в града. Ново село обаче е разорено от кърджалии и остава